

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . 5 " -- "
Negyedévre 2 , 50 "
Egy óra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és

Kiadóhivatal:

El. utc. Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.



Első próba.

Budapest, február 7.

Egy szabadelvű párti képviselőtől kapjuk a következő sorokat:

A keddi szavazás a képviselőházban ama kérdés fölött, valjon a polgári házasságról szóló törvényjavaslat az osztályok mellőzésével közvetlen a plénum napirendjére tűzessék-e? — impozáns győzelemmel végződött a reform javára. Ez a szavazás tiszta képet nyújt arra nézve, hogy a szabadelvű kormány párt maga is biztosítja a reformok mellett a független többséget. Ez a többség azonban, a magyar parlamentarizmus legnagyobb bacsületére, pártkülönbég nélkül az egész nemzet túlnyomó többségévé nagyobbodik.

A függetlenségi párt legbefolyásosabb tagjai már tegnap a reformok elfogadására határozták el magukat, és a vonatkozó törvényjavaslatok elfogadása mellett álló kormány párti többséget még 50—60 szavazattal fogják megnagyobbítani.

A képviselőház szabályainak értelmével, céljával, sőt betűjével is ellentétben azt a különös elnapolási indítványt tette a nemzeti párt, hogy a reformjavaslatok még ne tűzessenek napirendre, hanem utasítsanak előbb az osztályokhoz. A magyar képviselőházban törvényjavaslattal eddig rendkívül ritkán

bántak így el, de ez nem tartotta vissza a reform nemzetipárti ellenzőit attól, hogy kieszeljék ezt a dőre parlamentáris kísérletet.

Az egész képviselőház észrevette a szándékot, de azért éppen nem volt lehangolva, hanem az igazságügyi bizottság előadójának javaslata szerint elhatározta, hogy a reformtörvény tárgyalását rögtön a ház napirendjére tűzi. A nemzet párt naiv indítványa a reformjavaslatokra nézve nem jelentett egyebet, mint paragrafusokkal és jegyzőkönyvekkel dekorált temetést. De nem teljesedett be a tisztelt nemzeti párt jámbor óhajtása, hanem annak éppen az ellenkezője történt, amit a reformellenes urak vártak.

A nemzeti párt a szavazásnál épp úgy el volt szigetelve a parlamentben, mint el van szigetelve az egész országban, mióta egyenes ellenmondásban van a Magyarországot uraló reformátori munka eszméivel.

Az ugynevezett nemzeti párt tragikomikus parlamentari szeszélyével szemben az egész magyar nemzet többsége, képviselve a szabadelvű kormánypárt és amaz ellenzéki képviselők impozáns többsége által, a kik a magyar állam legfőbb és maradandó érdekeit fontosabbnak tartják a pillanatnyi taktikai frakciómanővernél, már most felkelt a reformok mellett. Azok az ellenzéki képviselők ezek, akik az államra nézve hasznosnak tartják azt is, ha más párt valósítja meg

az általuk támadott reformokat. A nemzeti párt kifürkészhetetlen bölcsessége, mely szerint előbb sürgetve követeli a reformokat s aztán ugyanazzal az erélyvel gátolja azokat, szavazás után már minden pártnak, vagyis az egész magyar nemzetnek közönyös és oly megfoghatatlan, hogy a magyar parlament tekintet nélkül a taktikai mesterkedésekre a komoly, reformátori munkálkodás napirendjére tért.

— Belföldi hírek. (Tüntetés az egyházpolitikai reformok mellett.) A budapest-józsefvárosi szabadelvű párti választók, abból az alkalomból hogy a házasságjogról szóló javaslatot benyújtották, óvációban részesítették a kerület orsz. képviselőjét: Berzeviczy Albert államtitkárt. — (Beküldés Gusztáv) országgyűlési képviselőt, — mint a Magyar Hírlap értesül — legközelebb kitagadják nevezni osztálytanácsosnak és a miniszterelnökség közjogi osztályának vezetésével fogják megbízni. — (Ujbeosztás a belügyminisztériumban) A m. kir. belügyminisztérium közegészségügyi osztályában az intenzívebb működésnek megfelelő nagyobb munka az osztályok újabb, célszerűbb beosztását s a személyzet megszorítását tette szükségessé. — (Nemzetiségi birtokvásárlások Erdélyben) A Királyhágon (ul az oláh és szász bankok és takarékpénztárak sűrűn vásárolgatják össze a régi magyar főúri családok birtokait, melyeket oláhok, szász és sváb családoknak adnak el jó nyereséggel kisebb részletekben.

— Külföldi hírek. (Gladstone lemondása.) Több szabadelvűpárti vezér köz-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Ha te nem volnál!

Ez az én életem
Beh nem ilyen volna,
Ha egy szelető szív
Velem nem gondolna,
Hogyha te nem volnál,
Ha te nem gondoznál.

Istenem, beh sokszor,
Beh sokszor meglátnák,
Sok áruló könnyem
Ki-kicsordulásá ;
Beh sokszor látnának
Szomorú-fűzfáak !

De ez az angyalszív,
Ez a tiéd, édes !
Mindent oly édessé,
És olyan széppé tesz ;
S a mérget, hogy balzsam
Már azt hiszi ajkam.

Tüske ez? Nem: rózsá ;
Ördög ez? Nem: angyal ;
Kigyók sziszegése ?
Nem: mennyei kardal ;
Valaki megsebzett ?
Nem: csak az úgy tetszett.

S mindazt mit a gond szül,
Komor, ködös éjén,

Megfürösztí előbb
Maga hajnal fényén ;
Hogy mire hozzám hat
Már nem is búbanat

. . . . Ha egyszer ez angyal,
Ha szárnya lebbenve,
Elszállna — honnan jött —
Megint az egekbe ? . . .
Ha egyszer itt hagyna ? . . .
Egyedül ? . . magamra ? . .

Nem, nem, soha, nem, nem ! . . .
Hisz ő se megy innen ;
Hisz ő tudja, hogy én
Hogy' maradnék itten !
Ő tudja te jobban,
Mily elbagyattottan !

Óh ha van e földön,
Ha van igaz árva,
Én lennék, a lelkem,
Az lenne, magába !
Hogyha te nem volnál,
Ha te nem gondoznál.

Igmándi Miklós.

A humor.

— Irta: Gasparone. —

A sarcizmus keserű nevetése, gyűlölete, fájdalmas hangja, szelid mosolyja, bocsánattá és szájalommá enybul a humor érzésében. Jel-

képe: „Könny a szemben, mosoly az ajkon.“ Meglátja a fogyatkozást, legyen az nyomor, rutság, betegség, vagy bűn s éppen azon vonásokat ragadja meg, melyeket a kómiikum használna fel, sőt formáját is a kómiikumtól kölcsönzi: de tartalma az igaz szánalom és célja a vigasz. A Jean Paul szegény kostája hallott a világirodalom nagy műveiről; ilyen szegény embernek nincs pénze a világirodalom remekeinek megszerzéséhez s így címeik alatt ő maga irkál tele egész nagy füzeteket. A kómiikus ebből az alakból félkegyelmű ember nevetető vonásait vetné papírra, a nagy humorista azonban mély részvéttel fordult a szánandó egyénhez, kinek nagy céljait s szép lelkét a sors ily módon tette csúffá. Bret Harte részeges arany-ásóit, ferblíházi toloncait a satyrikus, a kómiikus mulatságos mámor-jelenetekben mutatná be, vagy tenné undorítókká, a humorista ítélete pedig az éltető társadalom ellen fordul, ő maga a helyett a söpredék lelkében inkább a balsors által elnyomott és a társadalom által föl nem ismert jobb érzések egy egy csillámát fődözi fel. Ki nevetne Bérangér-nál az agg leányon, ki minden emberben a maga 40 év előtt elveszett fiát keresi. Carlyle ezt az alakot hősinék mondotta.

Jézus Krisztus teremtette meg a világnak azt a vallást, melyben a sarcizmus keserű haragja, vad kacaja enyhe, jóléso érzéssé válik: a szeretet, a bocsánat, a szájalom vallását. Tanai közt van a nyolc boldogságról gyönyörű példázata, de kedélyének oly sok nyilvánulása is, p. o. szeretete a kisderek

lése szerint Gladstone elhatározta, hogy szem-baja miatt és mert almatlanság miatt egészsége meg van támadva, a tavasszal mindenesetre visszavonul a pártvezérségtől. — (Orosz német kereskedelmi szerződés.) Berlinből jelentik, hogy oda megérkezett az orosz kormány hozzájárulása az új német orosz kereskedelmi szerződés 10 évi tartamára nézve — (A persasah Európában.) A persasah véglegesen elhatározta, hogy ezen a nyáron meglátogatja Oroszországot és Nyugat-Európát. Nazir-Eddin sah ez alkalommal be akarja mutatni a fiát Massul-Mirza-Zir El-Sultan-t az európai udvaroknál, és proklamálni készül őt mint Perzsia trónörökösét.

Papirszeletek.

(Kalap a látszó előtt. — A jövő zenéje. — Nagyvok reversális i. — Mit idézessünk? — Panaszos ellenzék. — Mi árt nekik? —)

Az ellenzék tegnap az ellen zohorált, hogy a polgári házasság törvényjavaslata még ezen az ülésszakon terjesztetett be s nem hagyták a következő ülészakra.

Jaj, kedves jó Uraim, csak abban méltóztatnak tévedni, hogy nem csupán ülészak az, a minek végetértét és bekövetkeztét jelentik az egyházi reformok!

Végét érte az Önök korszaka, kik a reformok ellen küzdenek és kezdetét vette egy új korszak, melynek vívmánya az a szabadság, amely ellen az Önök szabadoosága sikra szállott!

Ne bánják tehát, hogy néhány nappal előbb vagy utóbb lesz meg ez a reform: ez az a csillag, melyet önök úgy néznek, hogy a szabadelvűség equatorialis-látszóve elébe oda nyomnak egy széles fekete jezsuita kalapot!

Igen, igen, az egyházi politikai reformok, ez a jövő zenéje.

A közvélemény harsonái tulzengik azt a hangicálást, a melyet eilene Ugron Gábor et consortes elkövetnek. A hangszerek „stimolását” egyszer külön zeneműnek vette a párisi operában jelenlevő kínai nagykövet, de nincs olyan kinézer, aki a keddi ülés hang-

zavarát egyébnek vehette volna Ugrontól, mint — megint csak egy kis pucsnak.

A mely pucstra ismét van egy kissé népies, de találó rim a m. t. ellenzék részére, amely így hangzik, hogy — f u c s c s!

Nem iratkoztak még föl az egyházi politika szónokai?

Dehogyan nem! Eddig szólásra vannak feljegyezve Deák Ferenc, Szemere Bertalan, Nyáry Pál és Irányi Dániel.

Imé, szolgálunk a beszédeikből egy kis szemelvényvel. R'gen mondták el, de minden szavuk — ujj marad.

Itt állanak a szemelvények:

Deák Ferenc: „Mondja ki az állam, hogy minden házasságot az állammal szemben polgári szerződésnek tekint s mint ilyen a polgári hatóság előtt köténdőnek rendel.” (1867.)

Szemere Bertalan: „A házasságkötés nem lehet más, mint polgári házasság. Meglehet, a törvényhozás nem sokára e tét választja minden házasságra állandó szabályul.” (1849. május 24.)

Irányi Dániel: „A polgári házasságot megengedtetni, az anatómyvek vitelét a polgári hatóságra ruházni, végre a temetőket a község hatósága alá tartozókat nyilvánítani kérem.” (1867.)

Nyáry Pál: „Ha a házasság oly szövetség, mely fölött itélni a világi bíróságnak van joga, akkor magától értetődik, hogy az egyházi bíróságnak joga a házassági ügyek fölött el fog enyészni. De t. ház, ha ez így áll, mért nem mondjuk ki most, hogy a polgári házasság életbeléptetését kívánjuk, mért nem eszközöljük azt, ami kötelességünk most azonnal, hogy a polgári házasság törvény legyen?” (1867.)

Irányi Dániel: „S hogy a polgári házasság hiánya nem csupán elméleti szempontból sérelem, hanem a gyakorlatban is az; fel volt említve a minap egy határozati javaslat benyújtása által. De nem az egyházi szónoktól, hanem a dussgazdag javadalmak birtokosaitól, nem a paptól, a kortesvezértől (A szélső bal felől: Ugy van!) nem a misénél zengedező esengetyű, hanem a választás alkalmával használt koromp az Önök feletle.” (1872.)

Ha fölkelnének sirjaikból, ma sem nyilváníthatnának más véleményt — reverzálisok a t adtak magokról a — libe-ralizmusnak!

De mit idézgetünk mi azoknak az uraknak, kik csupán a reakció szellemét idézik fel: Ők maguk gróf Zichy Nándornak a deákjai, nincs bennök a liberalizmusnak egy szemere sem, létezésük nagyon is téli és nem nyári, Róma és Esztergom felé visznek továbbá az ő utaik irányi!

Mint mikor a síró gyermek szalad paauszával az édes anyjához („Mama, a kakas rám nézett!”) úgy panaszolják be az ellenzéki véngyerekek minden kicsiségért a szabadelvűpárti lapokat — egyenesen Wekerle miniszterrelnek!

Gyönyörű felfogása ez a sajtó-szabadságnak, mondhatom! Meg aztán milyen érzékenyek a véderő-vita, az obstrukció hat fontos gorombaságainak dynamitadjai, mikor a rud egyszer — ellenük fordul! Mintha a szabadelvű journalistika nem állana helyt, a mint mindig is helyt tudott állani, ha a másokkal szemben kíméletlen, a ríposzt iránt azonban siránkozó érzékenységgel viselkedő urak gyepre szólítják.

Most már nem is kihívással, de panaszkodni akarnak küzdeni és mennek panaszkodni a — miniszterelnökhöz!

Igen érzékenyek ez urak! Hogy az a hajnali ébresztőt kukurékoló kakas csipje meg a kitől úgy megijedtek, mikor rájuk nézett!

A „Debreceni Ellenőr” különben nem közöl förmérvényeket, bár az ellenzéki vezérek ellen legyenek irányozva. Mellőzi, elsimítja az érdességeket, nem ugyan azért, mert ujabban már a vidéki lapok iveiből kiröppent nyilak is elevenére találnak egy-egy nagyhazafinak, hanem cselekedezük ezt az általános-ilem, a jó módor és comme il faut hang tekintetéből.

De minek is hozna kiflegmámból egy-egy ellenzéki matador, kinek semmi sem árthat annyira, mint azok az illetlenségek, a melyek olvashatók — a saját beszédeikben?

Gasparone.

íránt, ezt a fenséges humort és ennek mély-séges világnézetét lehelik. A nagy humoristák Jézus tanítványai és követői. Shakespeare kómikus, tragikus, ironikus vagy sarcastikus. Cervantes „Don Quijote”-ja már csodaszép humoros mű. Imé a tréfás balesetekbe bonyolódó s a legmohóbb fantazmagóriákon kapó, szikár spanyol lovag kómikumának rikító leple alatt ott van egy szebbre, jobbra mltó emberi élet csalódásának, hiábavaló küzdelemének és semmivé lételének tragikumai is. „Legyen éredek kár” — átkozták meg Don Quijote-ot. Ez a mű bizonyára ily bubánatos tanulság s nem oly kisebbszerű célok kedvéért iratott, aminő lett volna (német esztétikusok vélekedése szerint) egy csomó lovag-regény kigunyolása. A mugy nagyszerű mű az és nem mint pamphlet, vagy travestia.

Kultuszá, uralkodóvá a humor modern költészetünk által lett. Minden kiválóbb, nagy kedélylye és jó szívvvel bíró íróban, (a nagyok közül p. o. Góthe, Schiller, Wieland, Hugó, Viktor, Petőfi, Jókai, Vajda János és másokban) vannak humoros alakok, vagy akár csak egyes pontok is. De megjöttek az igazi humoristák, a minők Boz Dickens, Jean Paul, Heine, Byron, Béranger, Puskin, kik minden sorukat azon óriás, szent világnézetrel írták meg, a melynek feladata szeretettel, bocsánattal, vigasszal szemlélni mindazt, a mi szeretetre, bocsánatra, vigaszra szorul. Góthe mondja, hogy igazi humorista kévés van, de niacs köny-

nyebb, mint a humort utánozni Csak hogy azt a hangulatteljességet, azt a zenét, mely — mint valami láthatlan elrejtett orchestrumból — árad felénk önkéntelenül is a humor nyelvezetéből: a humor fájdalmának igazságát és azt a mély szeretetből, vigaszteli hitből eredő derűt, mely az igazi humort rögtön felismerteti s mely ott van Goldsmith, Walt Witman, Thackeray, Turgenjev, Gogol, Sollogub, Daudet, Spielhagen és Ouida műveiben — azt vásárolni nem lehet. Azoknak, a kiknek szemök és még inkább szívük nem elég éles látású a kómikus és humor megkülönböztetésére, ajánljuk a felsorolt humoristák után a kómikus, satirikus, naiv vagy ironikus művek megfigyelését: Shakespeare től: „Szent Iván éji álom”, „Vizkereszt”, „Windsor víg nők” — Boccacio „Decamerone”-ja, — a Le Sage-féle „Gil Blas” és „Sánta ördög”, vagy a Molière és Aristophanes vígjátékai. — Mert sok ember — írja Reviczky Gyula, ki ily értelemben talán legelösszőrt irt irodalmunkban a humorról — „a humor Janusfejének csak vigyorgó pófáját látja s a másikra, a zokogóra nem is akar nézni.”

Humoristának lenni különben nem rangsorozatot jelent, a minőnek Reviczky Gyula állítja fel, ki a hol más lelkesült, már fanatikus volt, a hol más szeretett, ott már önfeladózó halálra volt készen érzelmeiben. Shakespeare a legnagyobb költő, de a

humor mégis a legmélyebb, legkeresztényibb érzés. A kor jellegé magával hozza, általánossá teszi a vemes és magasztos érzelmeket, mely most — a mikor az igazi humorista oly kevés — a költőben második, magasabb inspirációt föltételez. A szívnek mindenesetre magasabb érzése a humor s így a helytelenséget felismerő ironia, a bünt ostorozó satyra, a kétségbeeső sarcizmus csak lépcsők ama nagy érzéshez, mely a helytelenséget megmosolyogja, a bünt megbocsátja s a kétségbeesést megnyihiti. Reviczky Gyula írja: „A vallás emóciója — a hymus, a humoré az elégia. A humorista nem tesz úgy, mint Illés próféta, — nem menekül az emberek bűni, gonoszsága elől a pusztába, hogy Istenhez közelebb, istenes gondolataival egyedül legyen, mert a humorista a bűnbetegek orvosa, vigasztalója; nem tenyegetésekkel, nem jutalom-igéretekkel, hanem szánó szelidséggel csepegteti síveikbe a belátás balzsamát s bocsánattal fogad minden megtérőt. A humor a jövő költészeté.”

A humornak előadási módja, nyelve is egészen sajátos. Boz Dickens, vagy Ouida bármely sorait olvasva — úgy érezzük, mintha a sorok közt halk zene csengene-bongna. Elmélező, elandalódó hangon beszél a humorista. Több fájdalmat, több vigaszt érzünk, mint bármikor, megragad, mint csuán a randkivülibb életfordulókhoz illő sarcizmus. — A humor prózája refraine-szerű, költői: Turgenjev a szállongó füst, Boz Dickens „Barnaby Rudge”-ében a vén holló, a „Black House”-ban

Gladstone és az oláh kérdés.

Febr. 8.

Legújabbán Gladstone és Roseberry angol külügyminiszter tisztába akartak jönni a felől, hogy voltaképpen miben áll az erdélyi oláh kérdés, melyről Lord Edmond Fitzmaurice (volt külügyi államtitkár) azt állítja, hogy ez az erdélyi oláh kérdés a hármasszövetség Achilles-sarka.

Lord Fitzmaurice állításai az angol kormányban sok hívőre találtak, azért Gladstone és Roseberry megbíztak egy előkelő publicistát, egy nagy angol lap kipróbált tudósítóját, hogy utazza be Erdélyt és Romániát és tapasztalatai alapján értesítse az angol kormányt arról, hogy mily összefüggésben áll az erdélyi oláhkérdés a hármasszövetséggel és esetleg az erdélyi oláhok magatartásával egy orosz támadás esetében.

Az angol publicista híven teljesítette feladatát, beutazta Erdélyt minden zeg-zugát, — volt a székelytöldön is; heteket tartózkodott Bukarestben s még Besszarabiában is járt.

Mindenütt érintkezett a különböző pártok vezetőivel az arisztokráciával, a polgársággal a földművelőkkel; meghallgatta ott mindenkit, úgy a mérsékelt románokat, mint az irredentistákat, érintkezett a mócokkal, székelyekkel és szászokkal. Tapasztalatait egyik fővárosi lap londoni levelezője előtt következőkben foglalta össze.

Két dologról győződött meg az angol hírlapíró, először, hogy az erdélyi oláhokat kielégíteni lehetetlen és hogy a statusquo Erdélyben kevésbé veszélyes a hármasszövetségre nézve, mint volna az első lépés a kiegyezésre a magyarok és oláhok közt, tudniillik Erdély önállósága egy erdélyi tartománygyűlésre, mint ez például Horvátországban már megvan.

A mérsékelt románok, a kiknek Mocsonyi a vezérük, ezt követelik mint sine qua non a kiegyezésre; azonban az oláh nép a Mocsonyi-pártban nem bízik s azt csak falőröknek akarja felhasználni.

Az oláh nép igazi vezetői az ugynevezett irredentisták, a kik egy Dákó Románia alakulását óhajtják.

Ennek következtében az angol a kiegyezést az oláhok és magyarok közt lehetetlennek tartja, és egyzersmind a mérsékelt románok kíván-

ságának teljesítését, tudniillik Erdély önállóságát, a hármasszövetségre nézve nemcsak nem óhajtja, de sőt ez önállóságot az oroszok ellen való védelemre nézve veszélyesnek tartja.

A mely percben Erdély önálló tartományná válna, egy új kérdés támadna Erdélyben, mely a kis ország nyugalma nézve sokkal veszélyesebb volna, mint az oláh kérdés.

Ez az új kérdés a székely kérdés lenne.

Ez a vitéz kis magyar faj, amely önvédelmi harcában bámulatba ejtette Európát, nem tűné az oláh szupremációt Erdélyben, hanem a hegyekről előttené a térséget s Erdély egy véres polgárháború helyévé válna.

A magyar kormány képtelen volna tevénytelen kézzel helyállítani a rendet s megvédelmezhetné az oláhok területét, leverhetné a székelyeket, de mindig a hadseregnek kellene Erdélyt megszállva tartani, hogy egy új polgárháború kitérését lehetetlenné tegye.

Hogy ilyen állapot az oroszok ellen való védelemre nem volna előnyös, azt nem szükséges bővebben magyarázni.

Ez volt az angol publicista jelentésének lényege. Gladstone az angol publicista jelentését elküldte Lord Edmond Fitzmaurice-nak és csak ennyit írt reá:

„A hármasszövetségre nézve legjobb, ha Erdélyben fenmarad a statusquo.“

Irodalom — Művészet.

* Rimler ur. Rimler Gyulának, a volt külügyminiszteri hivatalnoknak a nyáron vált közhírnévé a neve a „Pesti Napló“ teleplezése folytán. Meg volt írva, hogy Rimler ur Pázmány Dénes és más orsz. képviselőkkel együtt trafikált a hármasszövetség ellen egy orosz-francia magyar barátkozás létesítésére. Törekvésük fiaskót vallott és Rimler ur beamaradt a szószban. Rimler azóta — nagy hiába — többször akart érvényesülni. Most egy 12 oldalos tüzetkét küldött be nekünk, amelynek címe: „Nyílt levél Kossuth Lajos nagy hazánkfiához.“ Ebben a nyílt levélben

gyöngyét s lehajolhatnának érte, de ők — kivált az objektivitás érzékével ritkán bíró újabb elbeszélők — csak a Zola, Ibsen és más fekete nagyító-üveggel dolgozó s mindennekfelett divatban levő írók hulladékait piszkálják. Tiszta, eszöndes humor van azonban a Kis József „Egy szó miatt“ című versében. A költő ravatalon fekszik, körülé zsidó-hitsorsosai, a község vénei mormognak hagyományos szokat s szakállukat billegtetik. — Oly furcsa mindez! Fehérbe öltöztetik a halottat, fülébe sugják a jelét, mely nélkül a menny zárványa van:

Ó-káldeai nyelv és rhytmus . . .
Én elfelejttem, fogadok
S egy szó, egy árva szó miatt — ah,
A mennybe bé nem juthatok!

Kivüle humoros az elhunyt András s y Béla, az elhallgatott Benedek Aladár, Ferenczy Teréz („Cassandra“) a legújabbak közül Czobor Minka, ez az óriás tehetségű költőnő és mások is több vagy kevesebb verseikben. Vadnai Károly a humor némi csilámlását találja a Fáy András „Javor orvos és szolgálója“ című regényében. Legtöbb humoristájuk az angoloknak és oroszoknak van; társadalmi viszonyaik s komor éghajlatuk megfelelnek e méltós hangulatnak. Ibsen a „Társadalom támaszai“-ban a két vén lány alakjába, kik a közösen szeretett férfit „szövik a szeretet arany szövetét“ gyönyörű humort öntött. És a jövőtől várjuk, egyre várjuk a humor nagy tolmácsait s azokat a remekműveket, melyek ez által a keresztyén érzelmek hivatott nyilvánulásait szaporítják.

Rimler a régi nótát fujja antiszenita-futárokkal, miközben maga-magáról szükségesnek tartja a következő nyilatkozatot tenni: „Leiki állapotom is normális, amennyiben Picbon J. képviselő iskolatársa, a Magyarország iránt oly melegen érző Dagonet francia sebolydai orvos, sűrű baráti összeköttetésem alapján, ma is teljesen beszámíthatónak tart.“

Színház.

„Figaro házassága“.

— Százhuszadik előadás. —

Beaumarchais halhatatlan Figaro-darabjainak egyike, az énekebb, a szövevényesebb került tegnap színe színházunkban: „Figaró házassága“ vagy „Egy napi bolondság“. Eredeti címén: „La folle journée“ ou „Le mariage de Figaro“. Egész tüntetésnek válik be, hogy tegnap megint telt ház volt, holott a selejtesebb-possze félék alig-alig hogy vonzanak. Így hát nyilvánvaló, hogy a debreceni színházban ennek az iránynak kell nagyobb tért engedni.

De milyen érdekes, milyen mesteri szerkesztő vigjáték is az a kettő: „Figaro házassága“ és a kilenc évvel előbb, 1775-ben alkotott „Sevillai borbély“ („Le barbier de Séville“) a melyet írója, Pierre Augustin Caron de Beaumarchaise egyszerre a nagy forradalom előőrsi harsonás előhírnökei közé, a Voltaire, Rousseau és Diderot szabad-csapatába lépett be. Micsoda ludbört kaphattak a nagy urak, mikor az ő kéjekben elvándorolt, romlott vérű, enervált és cicomás alakjaik melé ez a vakmerő író oda állította Figaróját, a kiből minden ízében életerős, szikrázó szellemű, élénk temperamentumu négy gyermekét, a hamisítatlan francia typusát teremtettem meg. Figaro az élecs, a forradalmár, a rettenethetlen, a valódi francia s a mikor rettenetes satyróját megszólaltatta, az udvar kényes uracsa, kiknek Figaro azt vágja oda, hogy egyetlenség érdemük a világon az, hogy fáradtságot vettek maguknak megszületni s a kiknek szemükbe vágja bűneiket, körülbe őt azt érezhették, a mit 1848-ban a mi mágnásaink, a mikor gróf Széchenyi frissiben idézte előttük a Petőfi versét:

Dicsőséges nagy urak, hát
Hogy vagytok?
Viszket úgy-e egy kicsit a
Nyakatok?

Nagy korszakot-megnyitó tendencia rejlik a Beaumarchaise darabjaiban, a melyeknek halhatatlansága mégis abban van meg legfőként, hogy öröktypust a francia ember typosát tartalmaznak, éppen úgy, mint nemrég a „Pelekesi nótárius“ ban mutattunk rá a conservatív lelkeletű ó-magyar ember typosára, a mint a De Foë-téle „Robinson Crusoe“ a telepítő, praktikus angol, Cervantes „Don Quijote-ja a szikár, a rajongó s emellett szegény és kártvalló spanyol, Göthe „Faust“ ja pedig a spekulatív és mysticizmusok után kapó németnek örök typosa.

A két darab közül „A sevillai borbély“-ban erősebb a tendencia, a „Figaro házassága“ pedig meseszövevényes és technika tekintetében Molière után öök mintája a magasabb fajú vigjátéknak. A Beaumarchaise vigjáték-stylje uralkodik ma is a francia vigjáték terén, s a mint a Kisfaludy Károly vigjátékait ma sem mutták felül írónk úgy meseszövevényes, mint vidámság és magyaros jellemzetesség tekintetében, úgy nem tehetett például Pailleton a

Miss Flitt mondása és a törvénytalata leírásai, „Dombey és Fia“-ban a lábas óra ketyegése, éppen mint a Longfellow „Lábas órája“-ban, Póé „Holló“-jában tel-fel zendülő refraine mystikus fényt vet az egészre s a kifejezésnek, az alapeszmének mintegy az által kölcsönöz meggyőző igazságot, hogy ama kopott hollót, amán épületet s óráát, Bérangér elviselt kabátját híván tanúságra, igazságát, tanulságát, törvényét megmutatja az emberi belsőn kívül eső világban is.

A humorista hősenek mentségeül az egész éteket veszi s így azt (mint Boz „Nickleby Miklós“ t, „Twist Olivér“-t, „Cooperfield David“-ot, Arany János „Bolond Istók“-ját) már a bölcsőben keresi föl, innen kíséri végig az élet viszontagságait. Az egész világot, a világrendet vévén mentségül, hőse helyett mindezt vádolván: a humorista számtalan küzdő, eleső s fel-felkelő alakot mutat be s megadja művének a nagy társadalmi háttér, az általános emberi célt. A humorista énjét nem vonja ki az egészsből; oly szenvedőnek tekinti magát, mint a többi embert. Arany János is éneklí:

Vigasztalásul anyyi szenved,
És szenved nálam anyyi jobb . . .
Miért ne én is? Perszen, a kit
A sors-kerék hurcol s ledob.

A magyar költészet leghumorosabb prózaírói újabbán Mikszáth Kálmán, Abonyi Lajos, Baksa Sándor és Tolnai Lajos. Sok új novellista (a Göthe elméletének adandó igazat) csak utánozza a humort. Ha az életet néznék, lábaik alatt találnák a humor drága-

maga gyönyörű „Ou non s'amuse“-jében („A hol unatkoznak“) okosabbat, minthogy a „Figaro házasságá“-ból maga is felhasználta ennek kertijelenetét. De a vigjáték többi alakjai mind léteznek és ismétlődnek úgy a szindarabokban, mint az életben: Almaviva gróf, a kéjenc, a kit később megcsal a felesége és a ki bizonyára tagja a budapesti casinónak, Cherubin, a Ducik, Amadillek és egyéb szőke fürtös bohók, a férfi-Bakfiscsek ez édes mintaképe, Zsuzsi, a sikkes komorna, valamint élet és folytonosság van a többi alakban. — Szellemes, valódi vigjátéki dialog és csevegés tekintetében mesztérmi ez a két vigjáték, a melynek ösmerte nélkül valóban nem lehet komédiát szerkeszteni; Beaumarchaise „Figaro“-jának szellemes voltát jelenti, hogy a egélcsebb párisi napilap ma is ezt a nevet viseli.

Nálunk, a mint már jelentettük — feltáraztunk elött került színre s szépen bizott Tiszai igazgató a debreceni intelligens közönség izlésében és egyuttal jobb utra is tért reportoirejával, a mikor a darabot két estére, tegnapi és mára tűzte ki. Figarot Tapolczai Dezső, a szintársulat tehetséges fiatal bonvivant-színésze adta, a ki annál nagyobb ambícióval, annálval több tanulmányal végezte feladatát, mert — amint halljuk — kilátása van arra, hogy Figaróban vendégszerepeljen a nemzeti színházban. Ott lázasan keresik a „Figarót“; Figaro itt, Figaro ott, Figaro mindenütt, csak a nemzeti színházban nincs s hol a szegény Benedek Lajos elhunyt a óta! A „Sevillai borbély“-ban Zilahy Gyula, a „Figaro házasságá“-ban Császár Imre személyesítik változó szerencsével.

Tapolczait egyénisége fe jogsítja Figaro eljátszására. Csinos, könnyedén mozog, van szíve és intelligenciája s így előre lehetett látni, hogy a szerepet nem ejti el. A közönség tegnap kivált a II. felvonásban és a törvényszéki jelenetben fogadta igen előnyösen. Ezt már most konstatáljuk s játékaról a mai, második fellépés után fogunk részletesebben írni. —

A mai előadástól általában beégzettség, élénkséget várunk. Méltatni fogjuk a többi szereplőt is, itt pedig konstatáljuk, hogy — a szereposztás egyes vétkeit leszámítva — az előadás egyike volt a legjobbaknak. A rendezést is dicsérjük.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Farsangi naptár.

A Margit-fürdő személyzetének táncmulatsága a Margit-fürdőben **febr. 10-én.**

A fodrászok táncvigalma a debreceni egyetem javára, a „Margit-fürdő“ disztermében **február 11-én.**

A szódó ifjúság iskolájában az „Aran-Bika“ vendéglő disztermében **február 17-én.**

Táncmulatsága **február 18-án** a „Margit-fürdő“ disztermében.

Hangverseny a debreceni egyetem és az EMKE javára a színházban **február 23-án.**

— **Böjt.** Tegnap, hamvazó szerdával vette kezdetét a nagy böjt. Régen a társaséletre is kihatása volt ez időszaknak, elhallgatott a zene, a vigság e nemült; ma már azonban alig vehető észre, hogy nagy böjtben vagyunk. A Róm. katolikus egyház négy kegyelettel üli meg a hét hétre terjedő időszakot. A templomokat megfosztják ékességeiktől s Husvígig a hamuszín uralkodik. De utánunkint a szokásos nagyböjtü szent beszédek tartják. De mielőtt beszédek tartanak majd a parlament szónokok, kiztük a fekete fiskális, Polonyi Géza va-

jon használni fogja-e azt a textust, a melyet tegnap kapott h. szoboszlói választóitól? No de mindegy, majd csak kibőjtöljük az ultramontán és reakcionárius Karneálra következő böjt böjti szónoklatait, akár magát Beöthy Ákóst is! Polonyinak, a fekete fiskálisnak küönben jelenleg csak egy mély bánata és nagy aggálya van: az, hogy mi történik Horvátországban? Az átkos házasság-jogi javaslat még elhódítja a társországot az anyaországtól s Polonyi ur lesz az a második Szent László, a kinek Zvojnimir koronáját vissza kell szereznie a Szent Istvánéhoz. Addig is míg a tisztelt hazafi Horvátország külföldi állapota fölött mátkönyvet hullatna, nyugodjék meg a sorsban s mondjon le horvát álmairól. Majd a képviselőházi tárgyalások alatt magyarázatot adhat az álnoknak s vádat emelhet a liberalizmus lidéce ellen. Csakhogy ott megint Eötvös Károly lesz ám a védő! Tapasztalhatja majd, hogy H. Szoboszlón nem csupán a szép, puha, jó kenyér a foszló, hanem a — népszerség is!

— **Etemetett százezer forint.** Hétfői számunkban ilyen cím alatt megirtuk, hogy a nagy templom előtti ártézi kut továbbfúrása lehetetlen; — le kell mondanunk a reményről, hogy valaha e helyen felbuzganyjon az évek óta keresett ártézi víz, miután Zsigmondy mérnök vállalkozónak minden kísérlete sikertelenné vált arra nézve, hogy az eltört furó készüléket közel 900 méternyi mélységből kivége. Mert nem régen 58 milliméter masszív vasrud készüléke is eltört s most már ezt sem tudja kivenni. Ugró-kutunk tehát nincs, de van egy új speciálításunk, a világ egyik legmélyégsőbb lyuka, melybe maga a kutfurató város be etemetett közel százezer forintot, a vállalkozó is — saját állítása szerint — beleolte vagyona egy tekintélyes részét a nékü, hogy egyéb használatlónk e reményünk ellenére meddőnek maradt vállalkozásnak, mint hogy a kollégium birtokába jutott egy tagadhatatlanul értékes gyűjteménynek, mely feltűnteti a föld golyóbisának Debrecen alatti geológiai alakulását 900 méterig. — Ez alkalommal nem lesz érdekesség nélküli egyetmást elmondani a híres lyuk furásáról.

Ezelőtt kilenc esztendővel határozta el a városi közgyűlés Körösi Sándor jogtanár és orsz. képviselő indítványára, hogy a víz szükben szenvedő városnak jó ivóvízzel ellátására ártézi kutat furattat Zsigmondy Bélával, a híres kutfuró mérnökkel s a költségekre 25000 frtot szavazott meg. A szerződés szerint Zsigmondy köte ezte magát, hogy méterenkint 75 frtjával 300 méterre efur. A fúrást 39 centiméteres csővel kezdték meg 1886. októberében. Kezdetben elég gyorsan és minden nehézség nélkül haladtak a munkálatok. 157-29 méternél megakadt a cső és ettől fogva fokozatosan szűkebb csöveket kellett alkalmazni. 213-65 méternél 315, 280-91 méternél 250, 418-21 méternél 220, 473-07 méternél 190, 635-24 méternél 160, 697-30 méternél 135, 757-95 méternél 110, 803 méternél 82 milliméter átmérőjű csöveket eresztett le a vállalkozó. — A fúrás először 1888. szeptemberben akadt meg hazamóabb ideig 473 méternél, és csak 1890-ben folytathatták tovább. 1891. február 18-án beletört a furó s ugyanazon év szeptemberében hosszas kinlódás után kivették 803 méter mélységből, de 837 méternél megint beletört s azóta minden kísérlet hiába valónak bizonyult, hogy kivessék a furót. Érdemes k azok az adatok, amelyek az ártézi rétegek geológiai alakulását mutatják. Kvarc homokot, melyből vizet lehet nyerni, 46-50, 94-100 és 124-134 méternyi mélységben találtak. Közben agyagot hozott le színre a furó készülék. **152.50 méternél** durva szemcés és fővenyes homokot találtak, — **szenesedésnek induló fadarabokkal.** — 166 méternél durva szemű kvarc homok került napvilágra apró kavic darabokkal s borsó nagyságú csillámpaladarabokkal. — 168 méternél már kék agyagon keresztül furtak.

224 méternél **szénnek a jelei** mutatkoztak krétakövel, — 417 méternél pedig igen tömör barna agyagot hozott fel a furó-készülék, diónyi nagyságú **széndarabokkal.** Ettől fogva igen kevés homok és főveny réteg kivételével, folytonosan agyag rétegeket találtak, pl. 810 méternél is kék agyag réteggel küzködött a furógép. Zsigmondy körülbelül 400 méterig 75 frt-ért furta a kutat méterenként, majd előbb 90, 600 métertől kezdve pedig 120 frtot fizetett neki a város minden méternek a furásáért. — Átlag tehát minden méternek a furása közel 100 frtjába került a városnak s az egész sikertelea vállalkozás mintegy 85000 frtjába.

— **Debreceni egyetem.** A debreceni egyetemre L. Nagy Bálint és Balogh Ferenc hittanár a péterfiak első tized egyik részében megbízásokban eljárva, a gyűjtés és adakozás eredménye a következő: I-szor, alapító leveleken Simonffy Emil **500** korona (melyből 200 koronát azonnal kifizetett); özv. Harsányi Sándorné **200** korona, Kozma János **100** korona, ifj. Pájer József **100** korona, id. Pájer József **100** kor. II-szor készpénzben egyszer s mindenkorra: özv. Kiss Gáborné **3** frt, Telegdy László **10** frt, Dézsi Lajos **5** frt, Rende főhadnagy **10** frt, Stenczinger Károly **10** forint, Hegedüs Istvánné **1** frt, özv. Sáványi Gáborné **2** frt, Medgyaszai Sámuel **2** frt, Deák Józsefné **2** frt, özv. Molnár Mihályné **10** frt, Juhász József **1** frt, Barai László **1** frt, Nehéz József **1** frt, özv. Horog Józsefné **10** frt, Bánóczy Antal **40** kr, Nagy Sándor **1** frt, Szalay István állatorvos **10** frt, Dr. Glück Géza **5** frt, Dr. Glück Lajos **5** frt, Ullman Károly **50** kr. III-szor: később fizet Dien Mihály **5** frt. Tehát az adakozás összege alapító leveleken **800** korona, készpénzben **180** frt **90** kr. aláírásban **5** frt. Teljes összeg **1171** korona **80** fillér. — A debreceni egyetem javára újabban Révész Mihály n. bajomi ev. ref. lelkész **200** koronát küldött, mint az egyháza tagjai között történt gyűjté- eredményét.

— **„Nohát bolond vagyok!“** I l l m a n Károly 23 éves kisvárad-utcai lakoson már napokkal ezelőtt vette észre ifju felesége, kivél csak a mult év december havában kelt egybe, hogy gondolkozásmódja nem normális, egyik tárgyról másikra összefüggés nélkül vibrál, de azt hitte, hogy ez valami nagyobb részegkedésnek a következménye. Tegnapelőtt délután Ilman hajadon főve elment hazáról s Szoboszló felé vette útját. Zsebében 51 krajcár volt, melyből az E b e s e n vonatra ült s azzal ment Szoboszlóra. Szoboszlón egyszatócán aranygyűrűt akarta 1 frt-ért elzalogosítani de a kereskedő azt mondta neki, hogy maga a nagy bolond, vagy tolvaj, mert az a gyűrű sokkal többt ér, semmogy jzai eszű ember, egy forintért elzalogosítsa.

„Nahát én örültl vagyok“ — mondá Ilmann és tovább kinalta gyűjét, a kereskedő azonban nem fogadta el. Tegnap a négygyűlés alatt ott lábatlankodott a tömeg között, míg végre a rendőrség zárt helyre vitette. Ma reggel hozták rendőri felügyelet mellett Debrecenbe, egy kocsiában, egyenesen a város-házához, a hol csakhamar megjelent dr. Tüdős Kálmán orvos, a kit háziorvosul nevezett meg és dr. Kenézy Gyula ker. orvos. Sok egymáspak elmentendő és képtelen dolgot hárított aztán össze, mire dr. Kenézy megengedte a szintén jelen lévő feleségnek, hogy férjét csillapítás végett a megszokott, rendes házi-körbe hazavigye. Ha állapota rosszabbra fordulna, beszállítják a kózkórházba.

— **A vármegye közgyűlése.** Hajdúvárnagye törvényhatósági bizottsága február 15-ik napján rendes közgyűlést tart, melynek napirendjére kitűzött tárgyak közül fontosabbak a következők: A ispani időszak jelentés. József cs. és kir. főherceg ő fenszégének köszönő irat- negyed százados honvéd főparancsnoki jubileuma alkalmából a törvényhatóság által hozzá intézett üdvözlő feliratra. A nyugdíjazás folytán ücs-sedésbe jött közös pénztárnoki állás, esetleg az ennek betöltésére megüresedő állások választás utján betöltése. Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága az egyházpolitikai reformja vaslatok harcában a reakcionárius irányzat részéről

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Február hó 6. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 47.—48. kr. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban 47.—48. krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 50.—0.5 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 48.5—49. krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klgm. terjedő sulyban 49.—50. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 46.5—47.5 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg.) sulyban) 46.5—47.5 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 47.—48. krig.

Debreceni városi színház.

Idénybérlet 105. sz. VI. Kis bérlet 5 szám Csütörtökön, február 8-án: páratlan bérletben:

FIGARÓ HÁZASSÁGA.

vagy egy napi bolondság. Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Beaumarchaise. Fordította: Paulay Ede.

Pénteken, 1894. évi február 9-én: páros szünetben, leszállított helyárrakkal, itt először:

Primadonna.

Énekes bohózat a fővárosi életből 3 szakaszban Irta Kövessy Albert.

Személyek:

- Czinczár Kajetán, virágkereskedő és műkertész Budapesten
Ve onia neje
Anna, Fellegi jegyese } gyermekei
Flóra
Kocsány János, vidéki föld birtokos
Gábor, fia
Marietta, primadonna a fővárosi orriemhau
Zóna Titusz, fővárosi g vallér
Csabi Jenő, tanárjelöltönkéntes
Fellegi Andor, bankhi atalnok
Trilla Viktor, comicus az orfeumban
Czenczi szobaleány } Czinczárnál
Krisztófi inas
Nina
Róza
Miska } belti leányok Czinczárnál
Szidi
Etel
Antal komornyák, Mariettánál
Öv. Csirkésné, varronó
V ndégek.
Krémer Jenő
Locsarek é
H rvaah Paula
Pálffy Irma
Pus öki Imre
Nagy József
Sugár Annka
Rózsahegyí K.
Halmaj Lajos
Péchy Kálmán
Andorfi Péter
Kiss I én
Zajongi Elemér
Takács Jolán
Füsti Róza
Csiki Anna
Panyitzky Irma
Sándor Mariska
Nádasi József
Borcsainé Erzsi

M Ű S Ö R :

Szombaton, február 10-én: „Az ötödik pont”, operette, irta M e g y e r i D e s ö. (Páros bérletben.)

Szerkesztői posta.

B. H. Ha több napi tartózkodásra rándul fel Budapestre, természetesen a színházakat is látogatni kell. Hogy az Orfeumoka is megtekintse? Nem vagyunk annyira hypoc iták, hogy nem em-mel felénk. Nézze meg bátran a Somossy-féle Orfeumban bizonyára sokat fog nevetni a „Női zás lóalj” című rendki ül ügyesen összeállított egyvelegnek, a Leonhard -csoport pedig — francia énekesek és táncosok groteszk kómikumával — olyan élvezetes és ügyes dolgokat produkál (például a „Faux Mendiants”) a mit kár lenne meg nem nézni. Kár, hogy a nyaranta ide ve ödő daltársulatok csak azt produkálják, a mi az ilyen mutatványokban o l c s ö és a l s ö b b r e n d ű, míg az ilyenvalóban érdekes mutatványokból nem kap nk. Ha egyszer meg l s ö a ny á r i s z i n k ö r Debreczenben, ilyen segédeszközökkel lehet jövedelmesé tenni. Ezzel a kérdéssel foglalkozni fogunk. Bir sorai nem vetik fel a kérdésnek ezt az oldalát, mégis azt hisszük, hogy a agyváradí, nyíregyházi és más nyári állomáshelyeknek téliökké alakulása ntáz nagyobb városokban a s nézetét állandósítása utján kellene a bajon segíteni.

Eltha. Az egymát gyötrő és az utca sarkán egymásra visszatekinthető szerelem k története — Heine óta — o y régi történet, a mely színt n

„örökre új marad”. Hogy egyuttal igen az életből merített, igaz a théma, kifűnik abból, hogy a költőket folyton szép dalokra inspirálja. Meenyit szavalták a 40- s és 50- s években ezt a híres verset:

Találkozunk egymással
A fűrdő utain etc.

(Peltalálható a régi „Nemzeti dalkönyveské”-ben.) Az ismeretlen peéta, Györfly Gyula nevét ez az egy vers fenntartja, mert igaz ugy a tárgy, mint a hang. — Ujjabban különösen két tehetséges költőnél találjuk el a témát, a szerelme párok érdekes halványosságával együtt. Az egyik a Szabolcska Mihály lapunkból ösmert szép verse, melyről a „Budapesti Hírlap” tárcája nem rég egész elragadtatással ír: és így hangzik:

Egymás mellett . . .

Egymás mellett el-elme yünk,
Találkozok tekintetűnk.
Fogadod is köszönésem,
De nem szólaánk te sem, én sem.
Kevélység a pi lautásunk,
Dacból van a mosolygásunk.
Bűszkék vagyunk véghetetlen . . .
— De halványak mindaketten!

A másik a B a r n a Izidor és így hangzik:

Után.

Elsietűnk egymás mellett,
Jobbra néz sz, én meg balra,
Köszöntésűnk olyan esüendes,
Hogy azt senki meg nem hallja.

Elesítűnk szerelműnket,
S o ly h i d e g e k v a g y u n k f o l y v á s t,
M i n t h a b i z o n y e z é l e t b e n
Sohse láttuk volna egymást.

. . . Jobbra nézsz, én meg balra,
Aztán megylük, megylük sebben,
De az utca ké sarkáról,
Visszanézűnk mindaketten.

Ez talán még hangulatosabb, sőt a befejező s rőfa a „V i s s z a n é z ű n k ” - k e l v i l á g o s a b b a k , é t h e t ő b b é t e s z i a h e l y z e t e t .

Vértessy Ida k. a. nak. Így tehát „all right!” Érdelkődő. Vajda János is, Tolnay Lajos is Budapesten laknak.

Kiadó és laptulajdonos:

„Újszónai” nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő:

K o m l ó s s y D e z s ö.

626

1894.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalánál, ugy az építési, mint a közlekedési és csatornázási szakosztálynál az 1894. év márczius hó 1-ső napjától havi 100—100 forint díjazás mellett egy építész, illetve egy mérnök fog ideiglenes minőségben azonban legalább egy évig alkalmaztatni.

Felhívának az ezen ideiglenes állásokra pályázni kívánók, hogy képesítésüket s gyakorlatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, a város polgármesteri hivatalánál a folyó 1894. év február hó 20-ik napjáig okvetlen nyujtsák be, mert később beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy törvényszerinti képesítéssel és gyakorlattal bíró egyének előnyben fognak részesülni.

Kelt Debreczen, sz. kir. város tanácsának 1894 évi február hó 1-ső napján tartott üléséből.

A városi tanács.

ad 3140

1893. T.

III

Árverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Dr. Nagy Gábor ügyvéd, b.-nánási lakos végrehajthatónak Ferenczy Mária — Sohler Istvánné — h.-nánási lakos végrehajtást szenvedő elleni 38 frt 70 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a h.-nánási kir. jbiróság területén lévő, H.-Nánáson fekvő, a h.-nánási 1110 sz. tkvben A + 1142, hrsz. a. egész ingatlanra 200 frt, a h.-nánási 1113 sz tkben A + 1145. hrsz. alatti egész ingatlara 200 frt, összesen ezen ingatlanokra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi február hó 16-ik napján délelőtt 8 órakor a h.-nánási kir. járásbíróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881 : LX. t. cz 42. §-ában jelzett á r o l y a m m a l s z á m i t o t t é s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiá litott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánáson, 1893. évi november hó 24 ik napján.

A h.-nánási kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Beöthy

kir. járás bíró.

Debreczen sz. k. város Polgármestere öl.

111 eln.

1894.

Pályázati hirdetmény.

A Debreczen szab. kir. városánál megüresedett segéd állatorvosi állásra pályázat nyittatik.

Ezen állás javadalmazása:

- 1. Készpénz fizetés egy évre 650 frt.
2. Lótartási átalánv 150 „
3. 4 kat. hold kaszálló a Hortobágyon.
4. Nyáron a Hortobágyon, télen a város alatti epreskertben természetbeni lakás.
5. A városban tartózkodás idejére 2 lóra istálló széna és szalma illetmény.

A képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvények aólirotthoz a folyó év márczius hó 10-dik napjáig adandók be, megjegyeztetvén, hogy az alkalmazandó állását legkésőbb a folyó évi ápril hó 1-én elfoglalni tartozik.

Debreczen 1894 február 3.

Simonffy Imre,

kir. tanácsos, polgármester.

A b.-ujvárosi takarékpénztár X-ik évi Zárszámadása

1893. december 31-én.

Meghívás.

A „B.-Ujvárosi Takarékpénztár“ X-ik évi rendes közgyűlését folyó évi február hó 25-én délelőtt 10 órakor, a városháza nagytermében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.
Kelt B.-Ujváros, 1894. évi január hó 28-án.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az 1893-ik évi mérleg előterjesztése 2. Igazgatósági jelentés. 3. A felügyelő bizottság előterjesztése. 4. Felügyelő bizottsági, igazgatósági és napibiztosi díjak újabb megállapítása. 5. Két kilépő igazgatósági tag, egy leköszönt és egy kilépő felügyelő helyének betöltése.

Megjegyzés: A zárszámadás, ugyszintén az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében megtekinthető.

Üzleti eredmény.

K i a d á s	Osztr. értékü		B e v é t e l	Osztr. értékü	
	frt	kr.		frt	kr.
6% kamat a tartalék-tőke után	157	91	Nyeremény áthozat mult évről	16	92
6% „ a veszteség tartalék után	36	—	Kézizálog-kamatok	9	86
6% „ a nyugdíj alap után	8	55	Jutalék	17	34
20% leírás a felszerelés értékéből	76	09	Jelzálog kamatok	637	15
Leírás a nyomtatvány	142	40	Váltó kamatok	13,444	17
Felügyelők tiszteletdíja (1892. és 1893. évre)	400	—			
Házbér	250	—			
Betétkamat-adó	311	37			
Perköltség	88	79			
Tiszti és szolgálja fizetések	1,950	—			
Visszszámítás kamatai	2,012	38			
Óvás és küldöncdíjak	9	89			
Beváltott jelenléti jegyek	234	—			
Üzleti költségek	312	62			
Könyvetétek kamatai	3,113	84			
Adó és illeték	655	37			
Nyereség a) áthozat a mult évről	16.92	—			
b) folyó évről	4349.31	23			
	14,125	44		14,125	44

Balmaz-Ujváros, 1893. december 31-én.

POSTA PÉTER,
pénztáros.

KASZÁS JÓZSEF,
ügyvezető.

FÉNYBES GYÖRGY,
könyvvezető.

A felügyelő bizottság:

MIHÁLYI IMRE

KÖVY LAJOS.

EELDMESSER PÉTER,

Mérleg.

V a g y o n	Osztr. értékü		T e h e r	Osztr. értékü	
	frt	kr.		frt	kr.
Felszerelés	304	37	Alaptőke	25,000	—
Kötelezvények	9,254	—	Tartalék-alap	2,789	76
Nyomtatvány	100	—	Veszteség-tartalék	636	—
Függő követelés	2,751	—	Nyugdíj-alap	151	14
Házbér előleg	41	76	Felügyelőbizottsági-díjak (1893. évre)	200	—
Visszszámítás átmeneti kamatai	362	73	Bélyeg-díjak (átírt részvényekre)	1	90
Óvásdíj előleg	28	60	Követelők	1,084	18
Jövő évet terhelő üzleti költség	100	—	Esedékes adó (betétkamatok után)	138	13
Késedelmi kamatok	105	19	Fel nem vett osztalék 1890. évről	41	50
Tartozók	1,249	83	„ „ „ „ 1891. „	46	50
Tárca-váltók	133,947	—	„ „ „ „ 1892. „	96	—
Kézpénzben	2,567	43	Visszszámítás	50,057	—
	150,811	88	Átmeneti kamatok	1,415	46
			Könyvetétek	64,788	08
			Egyenleg mint nyereség:		
			a) mult évi áthozat	16.92	—
			b) folyó évről	4,349.31	23
				4,366	23
				150,811	88

Balmaz-Ujváros, 1893. december 31-én.

POSTA PÉTER,
pénztáros.

KASZÁS JÓZSEF,
ügyvezető.

FÉNYBES GYÖRGY,
könyvvezető.

A felügyelő bizottság:

MIHÁLYI IMRE,

KÖVY LAJOS.

EELDMESSER PÉTER,